

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempeľ za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ruska vojska.

Male prepire, male boje imamo mi, ki smo mali in dostikrat iz vida puščamo veliki stvari in spremembe, ki se godé okolo nas. Tako je tudi velika slovanska Rusija z novim letom 1874 storila velik korak naprej in sicer v stvari, ki bode nekdanj v bodočnosti njene in morda vsega slovanskega sveta osodo določevala. Z novim letom 1874 je tudi v Rusiji uvedena občna vojna dolžnost. Skrb za močno vojsko je kakor v vseh državah tako tudi v Rusiji najbolj na povrhu, da v Rusiji tako, kakor vsem njenim dvomljivim prijateljem nij prav po godu, osobito našemu ministru vnunega, grofu Andrašiju, ki pojde s cesarjem v Petrograd, valjda ne bode, ako se morda kot rodoljuben Magjar drži gesla: kdor je Rusiji sovražnik, je meni prijatelj.

Dozdaj se je ruska vojska napolnjevala z novačenjem ali izbiranjem, katero se je vsako leto posebej določilo s carskim ukazom. Zdaj je organizacija druga. Država je za ta del razdeljena v 250 okrajev. Rusija bode imela največjo vojsko. Razdeljena bode v dva dela, eden del je z mirom pripravljen za vojno na zunaj, torej gotovo operacijska armada; — drugi del pak ostane v notranjem in ima skrbeti le za red in za izurjenje nove namestovalne armade, s katero se bode ob potrebi agresivna armada dopolnovala.

Agresivne, na zunanjo vojno pripravljene vojske bode za leto 1874 v evropski Rusiji 504.660 pešcev, 89.800 konjnikov, 1256 poljnih kanonov, 312 mitreljev, 13.520 genijskih mož. Vsa ta vojska se bode delila v 39 regimentov, 9 kavalerijskih divizij, in dve kozaki diviziji. Poleg teh agresivnih vojakov je še de-

fenzivne vojske za v notranjem 607.680 pešcev, 64.100 konjnikov, 644 poljnih kanonov, 25.100 artileristov v trdnjavah in 7070 genijskih vojakov. — Poleg te vojske v evropski Rusiji ima še na nogah v azijski Rusiji v agresivni in defenzivni vojski: 117.100 pešcev, 45.050 konj in 140 kanonov. Ker ima Rusija dolge obale ob morji, razvija se tudi flota od leta do leta. Pomorskih vojakov ima okolo 36.000 mož.

Rusija bode torej uže letos imela veliko čez en milijon vojakov na nogah, in bode to število v izrednih časih lahko podvojila, potrojila, in vojsko na bojišče postavila, kakoršne ne more nobena država. In močna Rusija, osobito kadar pade zdanja nemooljuba vladna stranka, bode velika, če prav le moralna podpora nam drugim Slovanom, ki se imamo ali od Nemca ali od Laha bati za svoj naroden obstanek.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 30. januarja.

Letno poročilo *ministrstva* za kultus in nauk prinaša tikoma razdeljenja onega pol milijona, ki ga je preteklo leto državni svet za duhovenstvo odločil, zanimive stvari. Prosilo je z vsem 5976 duhovnikov, od katerih se je 4809 podelilo 489.122 glodinarjev. Prosilcev je bilo več kakor lani. Letno poročilo konstatira, da se je leta 1873 manje prošinj odbilo, kakor l. 1872, zraven tega pa je dobilo preteklo leto „tudi več takih duhovnikov podpore, ki je l. 1872 zaradi nekorektnega vedenja niso zaslužili“.

Iz *Prage* poročajo nemški listi, da je prišel tja grof Belcredi iz Moravskega, da bi Čehe pregovarjal, naj ido na rajhsrat. (?) V *Lvovu* so zmagali tudi pri volitvah v mestni zbor poljski narodnjaki proti vladi in judom.

Na *Magjarskem* v Szolnoku so se 28. t. m. pri volitvi poslanci in volilci z vojniki, ki so prišli mir delat, tako stepli, da je mnogo ranjencev. — Kak strašen finanjeljni nered je v magjarski veliki državi, se vidi iz tega, da je dežela celih 117 milijonov in 461.676 goldinarjev na davkih na dolgu. Tako sama ogerska vlada odboru 21terih poroča.

Vnanje države.

V *francoski* narodni zbornici se dela nova stranka, katere voditelj je, kakor se ima misliti uzrok, princ Napoleon, „rudeči princ“, kakor se mu v konservativnih krogih pravi. Namen te stranke nij, da bi se cesarstvo restavriral, nego da bi princa kot prezidenta republike Francoski na vrh postavili. Ta stranka ima baje precej veliko denarja. Obrnila si bo v prid antiliberalne in antiklerikalne težnje sedanje francoske vlade, in se bo posebno na one bonapartistične opirala, ki o ultrakonservativnem mišljenju v Chislehurstu ničesa noče vedeti. Emile Olivier se šteje k novi stranki. Princ Napoleon motivira organizacijo s tem, da bi bilo nespamentno in nepatrijotično, da bi se zamotana osoda Francoske izročila ženski, ki ima le o toaleti znanosti, ali mlademu, neizkušnemu dečku, ki je komaj 18 let star.

Španjski general Lopez Dominguez, je, predno je mesto vzel, za vse udeležnike upora „generalpardon“ razglasil, da se le grdihi zločinov nijso udeležili. Med tem pa letajo še ljudje okolo, ki v zadnjo vrsto spadajo. Javno mnenje na Španjskem se upira proti temu, kakor madridski listi dokazujejo. Lopez Dominguez si je hotel zmago kolikor mogoče lahko storiti, in si je mislil: morada bo tudi meni še treba kedaj generalpardon.

Tudi med *Belgijo* in Nemčijo so začele težkoče plavati, kakor med Francosko in Nemčijo. Nekateri belgijski časniki so uže poročali, da je berlinski kabinet v Brisel poslal opomin zaradi tamošnje ultramontanske preše.

Listek.

Speče jezero.

(Novela, francoski spisal Lucien Biart, posl. Dav. Hostnik.)

(2. nadaljevanje.)

Pred kočami je večidel obstala, ter stopila raz konja. Takoj je lajalo okolo nje po dvajset sestradanih psov. Ženske, otroci, vse je hitelo, da bi jo pozdravilo. Dajali so ji cvetke, sadja, latvie polnih mleka, v katere je pomakala svoja ustna. Povsodi so jo prosili, in kljub opazovanju starega spremljevalca se je povsodi kazala dobrostno, prizanesljivo, ljubeznjivo.

— Kakor gotovo je bog, sennora, reče Antonio, Juana vas je prevarila. Osem dni je uže, kar njen soprog zopet lahko seka.

— St! reče donna Lorenca, jaz sem rada prevarjena.

— Tako gotovo, kakor nosi ime veli-

kega svetnika, sennora, Mateo vas je nalagal kakor Jud; njegova žetev je obilna.

— Prosil me je v imenu gospodarjevega življenja, Antonio; jaz pa hočem, da gospodarja blažijo.

Koder je donna Lorenca hodila, povsodi je sejala veselje. Proti enajstem pride zopet pred svoje stanovišče ter jezdi po trati doli do jezera. Nekaj časa ogleduje mirno vodo in njen kamniti okvir. Iski konj napne ušesa, suče nemirno oko, pomoči kadeče nosnice v studeno jezero, potem mahne z glavo kvišku, zarežgeta. Donna Lorenca stopi z njega, ter ga pelje po trati nazaj, nad katero je plapotal rudeč flamingo, držeč se znak v ravnotežji. Ko tič zagleda mlado žensko, zleti in prepodi nad dvajset višujevih vrabcev, ki so bežali pod strehe v svoja gnezda. Kreola ljubeznjivo strese glavo, ter gre z umno živalijo proti terasi. Tu spusti uzde. Konj poskoči po trati, potem pa steče v hlev. Dosedši v skrajni del koridora, ki ji je

včasi služil za sprejemnico, najde donna Lorenca v kojki neko prijateljico.

— Ti, Kvirina, to uro! vsklikne mlada donna, ter se burno dvigne v kojko; ali se ti je kaka nesreča prigodila?

Donna Kvirina, lepa in veličastna oseba, pritisne si ruto zopet na zajokane oči, ter stoka.

— Kaj ti je? govori donna Lorenca dalje, ter objame prijateljico. Ne vstajaj, govori. Ali ti je mati zbolela? ali tvoj sin, ali tvoj soprog trpi?

— Ah! odgovori donna Kvirina zamolkim glasom, obe svi izgubljeni, draga moja. Ti živiš tukaj mirno, se smešljaš, ker misliš, da se svet neha z mejami tvojega posestva. Ali res ne veš, kaj se v Kordovi godi?

Donni Lorenci se čelo zgrbanči. Pogled ji pride v zadrego, nosnice se ji raztegnejo; vse to se je zgodilo tako hitro, kakor blisk švigne po oblaku. Lorenca se vsede tik svoje prijateljice.

Iz Berlina se poroča, da so se razmere med Italijo in Nemčijo zelo poostrele zadnji čas. Nemčiji nij prav, da Italija nij naredila njenega koraka proti Lamarmori, in da od parlamenta nij terjala, naj Lamarmoro preganja. Italijanski kabinet, je rekel, da si nij bil večine svest. Nasproti pa bo Lamarmora tožil, ne ve se koga? Bismarcka? — Poslanec Malineckrodt, ki je Bismarcka napadal, zdaj pravi, da je pismo, ki ga je glava pravonarjev, Weiss-Starkenfels v katoliškem kazinu v Lincu bral, falsifikat, da on nij nikdar Starkenfelsu pisal.

Na Angleškem sta bila zadnje dni dva velika shoda, ki sta izrekla Nemčiji sočutje za njen boj proti ultramontanizmu.

Gladstonov manifest „Times“ hvalijo, in mu obetajo, da bo na njegove volilce gotovo dober upljiv imel. „Daily News“ vidi v adresi popolen in mikaven program liberalne politike. „Standard“ pa pravi, da je ta državni prevrat škandalozen strankarski manevar, ki bo odskočil nazaj na tiste, ki so ga prouzročili. „Morning Post“ tudi z Gladstonom nij zadovoljna.

Dopisi.

Iz Trsta 28. jan. [Izv. dop.] Večkrat sem se namenil opisati šole tržaške okolice ter posvetiti, kako se naša mladina uže v otročjih letih počasi od Avstrije odvrčati in poitalijančevati skuša. Mestno starešinstvo je namreč to nalogo dozdej strogo izvrševalo. Izmed svetovalstva so bili prejšnja leta, to je do letos, taki možje v tako imenovani šolski odsek izvoljeni, ki v šolah niti pedagogičnega pojma imeli nijso, da so bili le hudi italijanissimi. Letošnje leto sedi v šolskem odseku vsaj naš dr. Lozer, kateri je strokovnjak v šolstvu, ker je bil prej vodja tržaške državne gimnazije. Zraven tega nas je osoda obdarila tudi z dvema drugima gospodoma, ki sta višja šolska nadzornika, namreč: gg. Klodič in Vinkler. Kar sta ta dva na krmilu šolske ladije, začel je nekoliko drug veter pihati. — Kakor je znano, imajo mestjanske in ljudske šole po okolici po stenah zemljevide, med drugimi tudi zemljevid avstrijskega cesarstva — pa kak! Gospod Stimpel, prejšnji višji nadzornik šol je bil menda slep, kajti zapazil nij nikdar nepostavnosti v šolah, da se vse nekako kakor solnčnica obrača proti Italiji, ter da le od tam pravi žarki gorkote izvi-

rajo. Vse drugače bode postopal menda g. Klodič, ako bode v neki glavni mestni šoli videl zemljevid avstrijske in italijanske države, pri kateri pa so meje Italije z barvo tako narejene, da je južno Tirolsko Trst, Istrija in Dalmacija vsa v zedinjeni Italiji!! Sodi čitatelj, kako mestni magistrat dobro Avstriji želi in kake simpatije uže v mlada srca malih učencev cepiti hoče! Gospod Klodič bode gotovo ukazal vse enake zemljevide nemudoma odstraniti in jih bode tudi konfisciral, — ali kaj pravim — vse to se je uže zgodilo. Mestno starešinstvo, ko to izve, razpošlje slugo po vsi okolici in drugih šolah, da se brzo italijanski zemljevidi s se sten pobere in na magistrat pošljejo, samo da jih Klodič v roke ne dobi. Taki in enaki čini izdajalstva domovine nijso v Trstu in okolici redke prikazni. — V rojanski šoli, zlasti v laškem razredu slavnega Bonina se nahajajo table s podobami nove mere in novega denarja, ali ne cesarjeve podobe, nego le Viktor Emanuel. Upati je, da se bode situacija celo predrugačila, ter da bo c. kr. vlada vendar enkrat eno oko malo odprla, ter videla brezno, katero se jej na vse kriplje izkopati hoče. Okoličani večkrat prošnje in pritožbe magistratu predlagajo, toda njih prošnje se po navadi ad acta polagajo. Isto tako je bila prošnja Rojancev zaradi prestrojenja 3. laškega razreda v slovenskega in odstranjenje učitelja Bonina odbita.

Iz Dunaja 28. januarja. [Izv. dop.] Razveselili so nas uže krasni spomladanski dnevi; včeraj pa je burja brila in nam sneg in dež in točo neusmiljeno metala v lice. Menda ga nij tako vetrovnega mesta, kakor je naše drago dunajsko, drago o vsakem oziru. Vendar ne moti ni „krach“ ne draginja naših lehkoživečih Dunajčanov, da ne bi obilno uživali predpustnih veselice. Vsi ogli, kjer se smejo nabijati vabila, so polni velikanskih plakatov vabečih k plesom in maškeradam. A nij vse zlato, kar se sveti in z vunanjim lišpom se samo za silo da pokriti pošast vedno rastoče socijalne krize. Sredi mesta se gode ropi in umori in policija čestokrat zastonj išče zločincev. Predvčerajnim so našli v predmestji Mariahilf v stanovanji nekega urarja njegovo deklo na strašen način umorjeno, — ropar je nesrečni

ženski glavo s teškim kladivom razbil — ter vse dragocenosti odnesel. Gospodarja in njegove gospe ta večer nij bilo doma; umor pa se je vršil med 9. in 10. uro zvečer. Ta mesec je to uže tretji tolovajski umor. Na glavo roparja, kateri je nedavno neko ženo v mestu umoril, je policija 300 gold. obljubila, kdor ga najde. A dozdej še nij duha ne sluha. Res čudno in strašno, da se v sredi mesta, kjer mrgoli ljudstva, take reči gode. —

Državni zbor je zopet začel svoje zasedanje; lesenjača sicer tiha in temna, kaže zdaj svitla okna in doni od govorov, katerih polovica pa je nam poslušalcem na galeriji nerazumljiva. Pa če uže nemamo družega užitka, si saj lahko ogledamo naše velemože ministre, kako ponosno se zabajo v svojih sedežih, ali se mešajo med poslance smehljajoči in roke stiskajoči, pa seveda le svojim zvestim v centru in na levisi. —

Da pa ne končam s pusto politiko v pustnem času in se ne pregrešam proti staroslovenskemu Kurentu, naznanjam, da napravljajo kakor druga leta tudi letos tukajšnji Slovani svoje veselice. „Slovenska beseda“ ima 29. januarja svoj drugi ples; slovensko društvo „Slovenija“ pa bode 9. februarja praznovalo Preširnov spomin.

Iz Budim-Pešte 29. jan. [Izv. dopis.] Odbor 21. še zmerom nij z generalno debato pri kraji. Naši Magjari so veliki govorniki, kjer gre za splošne stvari, kakor hitro pa pride kateri predmet v specialni pretres, tačas pa omolknejo. Ta prikazen je značajna za naše parlamentarno življenje, ter je tudi v odboru 21. vidimo. Za generalno debato nij ravno potrebno strokovnjaško znanje, v obče more vsak kaj povedati. Za specialno debato je pa strokovnjaška veština neobhodno potrebna, in ker je med našimi Magjari malo in slabih strokovnjakov najti, se pri nas specialne debate kaj naglo opravljajo. „Generalni“ govori v odboru 21. so uže postali dolgočasni, nobeden govornikov ne ve več kaj novega povedati. Ena te ista misel premlevala se, da človeka na zdehanje in dremanje sili. Sicer pa imajo razprave v odboru 21. neizbrisljiv aristokratski značaj na sebi. Naši grofi in baroni hočejo celega bremena državnih potreb na siromašni narod navali, sami za sebe bi pa radi mastne sinekure v avtonomnih županijah si osigurali. Odpravljenje velikega županstva na Hrvatskem je našo aristokracijo strašno vznemirilo. Ona se boji, in njena bojazen je temeljita, da se bo tudi na Ogerskem preje ali sleje veliko županstvo odpravilo. Naša aristokracija misli, da je predestinirana za upravljanje naših županij, da so županije njene doméne, njen monopol, njene doječa krava! „Reforma“ ima uže nekoliko časa sem strupen zob na Hrvate. Odstavljenje velikih županov na Hrvatskem jej daje nov povod, se nad njimi raznašati. V odpravljenji velikega županstva vidi na enej strani aristokracijo in magjaronstvo padati, na drugej pa demokracijo in jugoslovanstvo se dvigati, ter dolži kot krivca vsega tega Szlavyja. — Zadnje sednice v našem drž. zboru so bile precej burne, zlasti ob priložnosti interpelacije zastopnika Babeša o obustavi volitve v Pančevi in v debati o zakonskej osnovi o zemljarskem katastru.

— Povej mi, kaj se godi tako strašnega v Kordovi, da bi se morala jaz žalostiti?

— Vsi so v igralko Wilson zaljubljeni, draga moja.

— Vsi! Kdo?

— Moj mož, Lavrin mož, tvoj mož.

Donna Lorenca se tako na glas zasmaja, tako odkritosrečno, da ja donna Kvirina vsa osupnena.

— Ali te poznam slabo, ali pa se jutri osorej ne boš smijala, Lorenca, vsklikne donna Kvirina, in potlej ti bo boga-mitrebala sveta, tolažbe, katere sem prišla jaz k tebi iskat.

— Tolažbe, ljuba Kvirina, za katero zlo, povej mi? Da je tvoj mož v pevko zaljubljen, verjamem, ker me ti zagotavljaš tega; a kako se ne bom smijala, ako slišim, da don Ludovika šteješ med čestilce one tujke?

— Ljubi jo, draga moja, in je vedno pri njej, kakor moj ali pa Lavrin sopro, katera se uže jokati več ne more, revica.

— Čudno se znate braniti, naj bo kakor hoče! Jokati! kaj vam teče vendar po žilah? Ti si videla to pevko, kaj ne da; ali je lepa?

— Ah, vsklikne obiskovalka s prepričanjem, meni se ne zdi. Velika je, to je res; toda oči ima zelene, lasé blede, obraz pa tak, kakor bi sušico imela. Žalibog, da se mojemu in tvojemu soprogu drugačna zdi.

— Pusti don Ludovika pri miru, Kvirina.

— Ali nij moja dolžnost, da ti vse povem? On živi v Kordovi, ter se obeša kakor drugi tej krivoverki na vrat, ki hodi razoglav v cerkev. Kje pa je torej don Ludoviko zdaj?

— On je komisar pri gledišči. Dolžnost mu je, in proti volji zgublja čas pri Wilsoni.

— Nedolžna ubožica, to tedaj misliš? Glej, taka si postala, kakor studena voda tvojega jezera, Lorenca. Nijena stvar te ne more več geniti, tudi ljubosumnost ne.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Čitalnica v Idriji) napravi dne 2. febr. besedo v slavo Valentina Vodnika. Program je: I. Petje: „Vodniku“, od A. Heidricha, poje zbor. II. „V spanji“, vesela igra v 1 dejanji, poslovenil J. Noll. III. Petje: „Križ na skali“, od Kreuzerja. Čveterospev mešan. IV. Petje: „Danica“. Samospev in brenčeči zbor. V. Slava Vodniku. Slovesni prizor s kresom. IV. Petje: „Serce drago, lahko noč!“ od Kreuzerja. Čveterospev mešan. VII. Godba in ples. — Vstopnina za ude 10 kr., za neude 20 kr.

— (Iz Celovca) se nam piše: Novo-vojenj veselični odsek celovške čitalnice vabi vse p. n. čestite gospode soude z družinami k „besedi s plesom“, katera bode v spomin dr. France-ta Preširna v nedeljo 8. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani Santwirtove gostivne, I. nadstropje. Program besedi je: 1. Slovesnostni govor. 2. Domovini, zložil dr. Ipavc, pevski zbož. 3. Nova pisarija, spel dr. F. Preširen, dvogovor. 4. Ljubici pod oknom, zložil dr. Ipavc, čveterospev. 5. Sirota, samospev. 6. Slovenska dežela, zbor. 7. Plesalna, zbor. — Gospodje, kateri niso društveniki in se žele udeležiti te veselice, naj se blagovoljno prej oglašijo pri veseličnem odseku zaradi povabil. Odsek.

— (Dr. M. Samec) železniški zdravnik v Postojni, je postal tudi okrajni ranocelnik isto tam.

— (Iz Maribora) se poroča sledeča prav predpustna novost: V Mariboru je bil nek jud, črevljar Goldberger. Ker mu je denarjev manjkalo, oglasil se je pri matorjih tamošnje klerikalne stranke, da hoče izveličan biti in kristijan postati. Veliko veselje v klerikalnem izraelu, da bo tu ena „duša“ rešena! Dne 24. januarja so ga v stolni cerkvi sijajno in slovesno krstili, krst je opravljal v navzočnosti vseh duhovnov in teologov sam škof Stepišnik, boter in botrica sta bila grof in grofica Brandis. Krščeni jud je dobil od botrov 100 gld., od škofa pa 50 gld. A moder Hrvat pravi: „krsti vuka, i vuk u šuma“ — jud se je v pest smijal, zastavil vse, kar je imel, dolga naredil in — pobegnil bog ve kam. Tako se visoki gospodje dajo za nos voditi.

— (Farovski list) bi rad Costo opral zavoljo tega, ko je v dež. zboru proti koristi slovenskega gledišča in za nemško glasoval. Ta list je tako nesramen, da nas na laž stavlja in nam zavijačo očita. Na tako ne moremo drugače odgovarjati, nego z akti. Dr. Zarnikov govor o tem se v stenografičnih protokolih tako-le bere: Poslanec dr. Zarnik: „Jaz bi uže moral pri odsekovem predlogu ostati, kar se 10. točke tiče zastran lož. G. dr. Costa pravi „ako je mogoče“, potem se bo to storilo. Odsek pa zavoljo tega ta predlog stavlja, ker dobro ve, da je to brez vseh ovir prav lahko mogoče, samo, ako dež. odbor hoče. Teh 13 lož prepustiti v porabo dramatičnemu društvu je ravno tako lahko mogoče, kakor zatvorene sedeže, tako imenovane „Parterrsitze“. Tudi zatvoreni sedeži so za nemške predstave posebe, za slovenske pa posebe naročeni. V isti razmeri stojijo tudi lože. Torej ne morem pojmiti, zakaj bi se teh 13 lož ne prepustilo našemu dramatičnemu društvu v porabo, ker uže toliko let za nje brez uspeha prosi. Dra-

matično društvo je tega jako potrebno, ker je lánsko dobo imelo 300 gold. deficit in letos ga bo gotovo še več. Ako bi mi teh 13 lož imeli, bi vendar gotovo 300 gld. za nje dobili in s tem bi se pokrili prav lahko ta deficit (treh sto gold.). Vprašanje je le samo, ali bi se s tem nemškemu najemniku kaka kvar godila? Akoravno nema narodni dež. odbor nikdar v prvi vrsti na nemškega najemnika gledati, hočem brez strasti tudi na to odgovoriti. Noben nemšk podvzetnik ne bi imel iz tega nobene škode, in sicer zaradi tega ne, ker dotični najemniki lož — gospoda moja, jaz sem o tem dobro informiran — ne obiskujejo slovenskih predstav. Pri slovenskih predstavah so tiste lože večidel prazne in sicer izmed teh 13 lož jih je 8, katerih mi nij treba po številkah navajati, ki so skoro zmirom pri slovenskih prazne. Ker bi jih naši narodnjaki jako radi za slovenske predstave v najem vzeli, vprašam: zakaj bi se ne dale isto tako v najem, kakor zatvorni sedeži v parterji? Dve loži nek blagodušni najemnik dramatičnemu društvu zastoj prepustila v porabo in dva najemnika nam loži dajeta v najem za slovenske predstave, za kar, se ve, se morata v gotovih novcih odškodovati. Ravno osem je pa takih lož, ki so zmirom ali pa vsaj večidel prazne. S tem mislim, da nečejo (?) dotični najemniki demonstrirati, nego gotovo ne razumejo našega jezika v toliko, da bi jih naše predstave zanimale. Na drugi strani pa so menda preponosni, da bi jih za male krajcarje v najem dajali in z ložami barantali. Ako bi dramatično društvo te lože v najem dobilo, bi jih v najem dajalo, da bi nekoliko dohodkov dobilo, drugič bi se naše slovensko gledišče tudi v ložah napolnovalo, ne pa kakor je zdaj, da se mora velikokrat poročati: parter je bil poln, galerije prenapolnjene, lože so bile pa prazne! Iz imenovanih obzir, da opetujem, prvič, ker je teh 13 lož izključljiva imovina kranjske dežele pod oskrbništvom dež. odbora, drugič, ker bi se podvzetniku nemškega gledišča nobena kvar ne delala, tretjič, ker bi našemu slovenskemu gledišču bilo na materialno korist in na vnanje olepšanje, ako so tudi lože polne, priporočam toplo odsekov predlog! Ako se pa predlog z dostavkom g. dr. Coste „ako je mogoče“, to je tisti glasoviti nemški „nach Thunlichkeit“ sprejme, pa ne bo slovensko dramatično društvo nikdar teh 13 lož imelo!!“ — Iz tega, kot replika dr. Costi v deželnem zboru govorjenega govora je razvidno, da je stvar popolnem taka, kakor smo mi rekli. Razen na ta govor se pač lahko sklicujemo na gosp. dr. Poklukarja, ki je tudi dr. Costov le nemškutarjem ljub predlog možko in pošteno pobijal.

Poslano.

Uredništvu „Laib. Schulzeitunge“!

V svoji zadnji številki se jezite nad članki, priobčenimi v „Slov. Narodu“, ki zadevajo kranjsko šolstvo in Vaš list; posebno pa se togotite nad pisateljem, ter mene kot takega menite in sumničete. Pišem nekatere šolske reči v „Narod“, to je istina; toda za vse, kar se o šolstvu tu in tam piše, jaz nijsem odgovoren, niti vsega pisatelj nijsem. Sicer se pa po večem s tem strinjam, kar „Narod“ o šolstvu piše, in se zavoljo tega ne bojim Vašega zbadanja. Grdo in nespodobno pa je od Vas, da se pri svoji kritiki ozirate edino le na osebo, nikakor ne na

stvar samo. Vi mi vedno očitate „pomankljivo znanstveno omiko“. To lahko sto in stokrat izrečete, a dokazati tega ne morete. Za učitelja narodnih in meščanskih šol imam gotovo potrebno omiko. Za narodne šole imam najboljše spričalo in za meščanske šole imam tudi dobro svedočbo. (Teško je samega sebe hvaliti, a braniti se človek mora.) Po novih postavah sem bil za meščanske šole prvi izpitan izmed vseh kranjskih učiteljev. Bivši ud izpraševalne komisije se je takrat o meni hvalno izrazil, da bi mogel preskušnjo prestati vsled svojih znanosti celo na kakem vsenčelišču. In ta gospod nij bil ravno moj prijatelj. Ako bi bil znanstveno tako slabo podkovan, služil bi kje na kmetnih za podučitelja. A podelila se mi je učiteljska služba v velikem trgu in izročilo vodstvo 6 razredne narodne šole, združene s 1. razredom realke. Kaj pa Vi, g. Zima, imenni urednik „L. Sch.“? Ali so Vaše študije kaj več obsegale od 2. nižih realk? Ali imate izpit za meščanske šole? Ali je res g. dr. Klun jako jako moledovati moral pri svojih prijateljih, da ste dobili v Ljubljani malo službico? Ali ste res potem na nemškutarijo prišli morali, da se je Vam služba na vadnici podelila? Ali ste Vi vsled dobljene mastne službe postali „znanstveno omikan“? In pa Vi g. Gariboldi? Ali ste še vedno „suplent“ za svoje predmete, kakor ste bili na gimnaziji skozi toliko in toliko let? Ali si še niste zaslužili naslova „profesor“? Kedar mi vidva, gospoda, na ta vprašanja zadovoljno odgovorita, in kedar bosta tudi temu zadostovala, potem mi lahko še dalje očitata, da nemam „znanstvene omike“. H koncu naj Vama še to veselo novico povem, da bode Vama jako povoljni „Slovenski učitelj“ v kratkem zopet izhajati začel.

V Ljutomeru, 26. jan. 1874.

J. Lapajne.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi, 26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadežnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasn in svoj spomin očvrst. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli, Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu, okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22.

maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prospeh, kate-rega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grosmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v puščah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberbranzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-

bacher, v **Lonči** Ludvig Müller, v **Mariboru** F. Koletnik & M. Morič, v **Meranu** J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 30. januarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	60	"
1860 drž. posojilo	105	"	75	"
Akcije narodne banke	987	"	—	"
Kreditne akcije	241	"	25	"
London	112	"	60	"
Napol.	9	"	1	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	—	"

O zdravilnosti pravega

Wilhelmovga

antiartritnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi navedemo tukaj vrsto priznavalnih dopisov:

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.

Nakofalva, 28. febr. 1873.

Naročil sem Vašega Wilhelmovga antiartritnega, antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi, ker sem trpel na strašno bolečim protinu v udih, po uživanju 6 zavitekov Vašega izvrstnega čaja se mi je toliko zboljšalo, da so intenzivne bolečine skoraj popolno nehale in je le še včasih kot slabe električne udarce čutim.

Ker prave roke ne morem še rabiti, tako, da ne morem peresa držati, Vas prosim, da mi blagovolite v izvršeno zdravljenje po pošt-nem povzetju dva zavitka Vašega izvrstnega Wilhelmovga antiartritnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi s prvo pošto gotovo poslati.

Ker sem ta izvrstni učinek Vašega zdravilnega čaja na samem sebi izkusil, čutim se zavezanega, hvaležno v najbolje razširjanje dobro zasluženega imena Vašega zdravilnega čaja svoje storiti.

S spoštovanjem Vaš udani
Josef Jankowic,
komitatski zdravnik.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.

Loosdorf bei St. Pölten,
26. marca 1873.

Ker so vsa upotrebljena sredstva zoper hudo trebušno bolezen bila zastoj, sem se naposled namenil, tudi Vaš antiartritni antirevmatični krvočistilni čaj rabiti in čutim že zdaj po uživanju prvega zavitka precejšno izboljšanje, tako da se zaupanjem obračam do Vašega blagorodja in prosim, kakor hitro mogoče 2 zavitka Vašega ne krivično tako hvaljenega Wilhelmovga antiartritnega antirevmatičnega krvočistilnega čaja blagovoljno poslati in udano pridenem dotični znesek ter sem s posebnim spoštovanjem

Anton Leypold,
c. k. oberstlajtnant v počitku.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.

Oberbaumgarten, 28. marca 1873.

V pridejanem sledi znesek, za katerega mi blagovolite skoraj ducend zavitekov Vašega v resnici zdravilnega Wilhelmovga antiartritnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi poslati. Moj napis je sedaj

Franc Fiala,
župnik.

(322—3)

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritni antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovga antiartritnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritni antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v **Mariboru** pri Alois Quandestu; v **Celji** Baumbachovi lekarni, Rauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v **Lonči** na Staj. pri L. Müllerju, lek.; v **Mozirju** pri Tribuču; v **Varaždinu** pri dr. A. Halterju, lek.; v **Slov. Gradcu** pri J. Kalligaritschu, lek.; v **Ljubljani** P. Lassnik.

Tuji.

28. in 29. januarja:

Evropa: pl. Appel, major, Dr. Welwich iz Celovca. — Kranpa iz Dunaja. — Vilfert iz Štíre. — Majdič iz Mengša.

Pri Elefantu: Dolinar iz Žabnice. — Legat iz Trsta. — Simon iz Sangerberga. — Beke iz Ogerskega. — Kronfeld iz Kaniže. — Glasar iz Trsta.

— Nebotten iz Ogerskega. — Schmidt iz St. Jerneja. — Rosenberg iz Dunaja. — Gradén iz Vrhniče. — Rinker, Hallberger iz Dunaja.

Pri Malicu: Schenkenhofer iz Augsburga. — Ries z gospo iz Grada. — Lemeis, Koztik, Kleinberger, Glücksmann, Süß, Reichl, Adler, Just, Unger, Felgenhauer iz Dunaja.

Pri Zamorcu: Horvat iz Radeč. — Krivitz iz Eckenfelda.

Luč lepa

Najnovejša petrolejske varnostne svetilnice z najboljšo konstruiranim metalnim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečih luči), neprepirno najlepša svečava in vendar 60 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neslišno nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

- 1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred kr. 45, 60.
- 1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.60.
- 1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.60, 1.80.
- 1 najlepše opravne, celo kompletna gld. 2, 2.60, 3.
- 1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfini gld. 4, 6, 8, 10.
- 1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
- 1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 120.
- 1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.60, 2.
- 1 viseča svetilnica za fabrike, delavnice, poslovnice gld. 2, 2.60, 3.60.

Kupec en gros dobijo rabat.

Luč dobra

1 viseča svetilnica za obednice s škripcem, prefini gld. 5, 8.

1 viseča svetilnica za obednice, najfinjša, sorta, bron poslačen gl. 15, 20, 25.

Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.

- 1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinjši kr. 15.
- 1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinjši kr. 45.
- 1 vate svetilničnega stena kr. 4, 6, 8.
- 1 škarje za svetilnico, jeklo kr. 85.
- 1 zastorodržec (brani, da zastor ne zgori) kr. 5.
- 1 cilindričnanec (brani, da steklo ne poči) kr. 10.
- 1 mehničen cilindričnanec kr. 20.
- 1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
- 1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
- 1 škripce za viseče svetilnice gld. 1.40, 1.80, 2.20.
- 1 steklen cilindričnanec kr. 4, 5, 6.
- 1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
- 1 plehasta posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 60 kr.

Luč cena.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dež izpostavljeni, priporočamo se prav angleški dežni plašči, iz novozbojlanega, nerazdrljivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opoznamo se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljanju podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna suknja rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolg velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca veljata 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga
fabrike

GOVIN & SOHN
v Manchesteru.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

Pred mrazom je in bo varovala

Zimska obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravje v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

- Rokavice iz najboljšega angleškega volnenega Buxinga**
- 1 par za gospode kr. 50, 70, 90.
 - 1 " " podložene kr. 70, 90, gl. 1.20.
 - 1 " " dvojne, najfinjša tambur. gl. 1, 1.20, 1.40.
 - 1 " " gospe kr. 40, 60, 80.
 - 1 " " fino podložene kr. 60, 80, gl. 1.
 - 1 " " dvojne, najfinjša tambur. kr. 80, gl. 1.20.
 - 1 " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
 - 1 " " podložene kr. 50, 60, 70.

Potni in drugi šali

iz najčistejšje volne, najlepše našrtani.

- 1 šal za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20, 1.60.
- 1 " " dvakrat tako dolg gl. 1.60, 1.80, 2.
- 1 " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilni grelci, najboljše vrste.

- 1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
- 1 " " gospe kr. 25, 35, 45.
- 1 " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni prsniki iz najčistejšje drevesne ali ovčje volne.

Taki varujejo po zimi premrazenja, torej so zelo priporočljivi.

- 1 za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " najfinjši gl. 1.60, 2, 2.60.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " najfinjši gl. 1.80, 2.60.
- 1 " " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
- 1 " " najfinjši gl. 1.20, 1.60, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

- 1 par za gospode gl. 1, 1.60, 2.
- 1 " " najfinjša gl. 1.60, 2, 2.60.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.60.

Dolge in kratke zdravilne nogovice iz čiste volne.

- 1 par za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
- 1 " visokih za gospe kr. 70, 80, 90, gl. 1.
- 1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce iz najfinjšje volne, nove šege in lepe, prsa s svilno montirane.

- 1 za gospode gl. 2.50, 3, 3.50.
- 1 z bogato obšitim naprsnikom gl. 4.60, 5.50.

Šliper za gospode in gospe, jako lep.

- 1 velja kr. 20, 35, 45, 65.
- 1 " iz svile kr. 50, 60, gl. 1.

Velika izbirtka ovratnic za gospode in gospe

- iz lijonske svile, male, bele gl. 1.
- " " vezane gl. 1.60.
- " " velike, raznobarvne gl. 2, 2.50, 3.50.

Trebušni povoji iz ovčje volne.

Eden 50 kr.

Cepice za gospe in deklice.

Po najnovejši šegi in najlepše.

- 1 za gospe gl. 1.80, 2.60, 3, 3.50.
- 1 " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.60.

Predznanovano obilno založeno blago se take vrste dobiva edino le pri

Bazar Friedmann, 26 Praterstrasse 26.

Kupcem na debelo se cena zniža.

Bašliki iz najboljšega sukna.

- 1 lep s vrvicami gl. 1, 1.50, 1.80.
- 1 najfinjši s svilno vezan gl. 2, 2.50, 3.
- 1 za otroke kr. 90, gl. 1.20, 1.60.

Muf za gospe in otroke.

- 1 za gospe, jako lep kr. 2, 2.60.
- Cela garnitura, muf in ovratnik gl. 3.50, 4.50, 6.
- 1 za deklice gl. 1.50, 2.

Celo novo za to sezono.

Ogrinjala za gospe in deklice: bela, vijolasta, rdeča, modra.

So vsa iz berlinske volne s najlepšimi našrti.

- 1 za gospe gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.
- 1 največje, za ogrniti gl. 3.50, 4, 4.50, 5.
- 1 za deklice kr. 60, 80, 90, gl. 1.20.

Eugenie-čepice

iz najfinjšje berlinske volne, s svilno podložene in bogato s penkljami olišpane.

Ena gl. 4.50, s vratnim delom gl. 5.50.

Posebno za gospode.

Jako lep predzračnik za gospode iz najboljšje volne s fino prešitimi prsmi, ovratnikom in luknjami za rokave, tako da se lahko nad vsako srajco nosi, kinča in greje.

Eden 60 kr.

Lovske nogavice, visoke.

- 1 par, velikih, najboljših gl. 1.30.
- 1 " največjih in najboljših gl. 1.60, 1.90, 2.30.

Kamašnje najfinjšje.

- 1 par, visokih za gospe gl. 1.20, 1.60, 1.80.
- 1 " za otroke kr. 60, 70, 80, 90.

Kosmati ovratniki za gospe.

Silno lepi, za na plese in vhode.

Eden gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

Otročja oblačila iz ovčje volne.

- 1 kr. 60 do 80.
- 1 z rokavi, lepo napravljena gl. 1.20, 1.60, 1.90.

Podplati

kot vloga za vsakovrstno obuvalo, vzdržuje noge suhe in tople, so tedaj zdravju posebno ugodni.

- 1 par za gospe in otroke 25 kr.
- 1 " " gospe 30 kr.

Najnovejšje za zimo.

Le 5 goldinarjev

velja popolno angleška zdravilna obleka. Je iz ameriške naravne koštrunske volne in kot kavčuk raztegljiva, ki telo hitro ogreva in je v vedno lahkem izparjanju vzdržuje. Ta obleka varuje po tem premrazenja, kakor tudi drugih boleznih.

Taka obleka za gospode ali gospe obstoji iz: srajce, hlače, 2 parov kratkih ali dolgih nogavic, 1 para žilnih greleev, 1 para vlog za čevlje.

To vse skupaj velja le 5 gld.